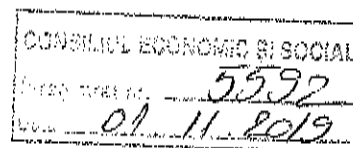

Parlamentul României
Senat

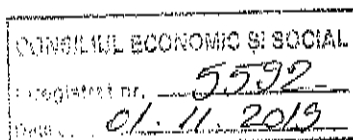

Către : BIROUL PERMANENT AL SENATULUI

În temeiul art. 92 din Regulamentul Senatului și al art. 74 alin. (4) din Constituția României, republicată, vă înaintăm spre dezbatere și aprobare **Lege privind protecția consumatorilor față de executările silite abuzive sau intempestive**, însoțită de expunerea de motive. Solicit dezbaterea în procedură de urgență.

Inițiator

Senator Daniel Cătălin ZAMFIR

EXPUNERE DE MOTIVE

În măsura în care normele de procedură ale statelor membre afectează aplicarea drepturilor prevăzute de legislația UE, aceste norme trebuie să respecte principiul echivalenței și principiul efectivității, care sunt expresii ale obligației generale a statelor membre de a asigura protecția jurisdicțională a drepturilor personale în temeiul dreptului UE¹.

Principiul *echivalenței* impune ca normele procedurale de protecție a drepturilor ce decurg din dreptul UE să respecte standardul minimal de favorabilitate a normelor aplicabile protecției unor drepturi similare prevăzute în temeiul dreptului intern. Dreptul Uniunii Europene, mai ales în domeniul protecției consumatorilor, asigură o protecție minimală a destinatarilor. În dreptul intern, acest standard poate fi depășit, cu condiția ca normele în discuție să fie mai favorabile consumatorilor. În baza principiului echivalenței, instanțele naționale sunt *obligate* să aplice aceste garanții procedurale și atunci când normele din dreptul intern le-ar împiedica, în mod obișnuit, să o facă, și chiar să ignore jurisprudența contrară a instanțelor de la varful sistemului lor judiciar².

Principiul *efectivității* impune ca normele naționale de procedură să nu facă imposibilă sau excesiv de dificilă exercitarea drepturilor conferite cetățenilor, inclusiv consumatorilor, de dreptul UE.

Aceste cerințe se referă, în principiu, la: (i) efectivitatea caracterului ne-obligatoriu al clauzelor abuzive; (ii) necesitatea unor mijloace adecvate și eficiente pentru prevenirea utilizării în continuare a clauzelor contractuale abuzive³; (iii) dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil, prevăzut, de altfel, și de art. 47 din Carta drepturilor fundamentale.

În jurisprudența CJUE se consideră că *nu* există căi de atac eficiente în cazul în care consumatorii nu pot contesta executarea ipotecară în temeiul caracterului abuziv al clauzelor contractuale în cadrul procedurii de executare. Dacă analiza caracterului abuziv este ocazionată de un proces pe fond, *nu* există cale de atac eficientă dacă nu se poate obține suspendarea executării silite deja pornite contra debitorului⁴. În mod evident, art. 723 Cprciv referitoare la inadmisibilitatea contestației la executare când există o acțiune pe fond la "dispoziția" debitorului este contrară acestei jurisprudențe. Regulile din dreptul intern care împiedică efectivitatea căilor de atac trebuie

¹A se vedea cauzele conexe 317-320/08, *Alassini*.

²A se vedea cauzele conexe C-154/15, C-307/15 și C-308/15, *Gutierrez Naranjo*.

³Actiunea colectivă reglementată din art. 12-13 din Legea nr.193/2000 pare a fi, teoretic, eficientă, dar practic este totalmente ignorată de comercianți și de instanțe.

⁴A se vedea Cauza C-415/11, *Aziz*.

înlăturate de la aplicare, DCA urmand a avea aplicabilitate directă în dreptul intern. Normele din Codul de procedură civilă referitoare la încuviințarea executării, la evacuarea din locuința familiei sau la cautiunea necesară pentru suspendarea executării ori pentru înghețarea efectelor unei clauze contractuale, încalcă aceste principii, eliminând sau reducând la caracteristici iluzorii garanțiile oferite de DCA consumatorilor⁵.

CJUE a considerat că este "acceptabil" ca procedura de executare silită imobiliară să înceapă în baza unui act juridic care este, în el însuși, un titlu executoriu, fără a se efectua *ex officio* un control al clauzelor contractuale abuzive⁶. Însă, o astfel de procedură sumară de executare silită este compatibilă cu garanțiile prevazute de DCA în favoarea consumatorilor numai dacă sunt permise căi de atac eficiente, derulate în termene rezonabile, cum ar fi măsurile provizorii (suspendarea executării silită, înghețarea efectelor contractului), și numai dacă analiza *ex officio* a clauzelor abuzive este garantată în cadrul procedurii de fond *ulterioare*⁷.

Normele de procedură nu ar trebui să submineze efectivitatea protecției împotriva clauzelor contractuale abuzive, garantate de DCA. Pot fi incluse în aceste coordonate cazurile în care dreptul intern nu prevede examinarea *ex officio* a clauzelor abuzive sau chiar o împiedică, dar soluția este valabilă ori de câte ori dreptul intern încalcă în orice alt mod DCA. Cu toate acestea, instanțele noastre interne nu numai că refuză sau omit să analizeze din oficiu caracterul abuziv al clauzelor contractuale puse în executare silită, dar, în plus, refuză să aplice cu prioritate Dreptul UE față de dreptul intern, defavorabil consumatorilor. Riscul pe care îl implica aceasta atitudine este enorm. În cauza C-168/15, *Milena Tomasova*, CJUE a statuat că, în anumite condiții, statele membre au obligația de a despăgubi consumatorii pentru prejudiciile cauzate printr-o decizie a unei instanțe de ultim grad care nu a examinat clauzele contractuale relevante din oficiu, deși avea această obligație în temeiul DCA.

⁵În acest sens sunt cauzele C-618/10, *Banco Espanol de Credito*, C-415/11, *Aziz*, și C-76/11, *Pohotovost*.

⁶A se vedea cauza C-32/14, *Erste Bank Hungary*. De reținut ca aceasta speta se refera la un act notarial, și nu la contractul de credit in sine, care are caracter de titlu executoriu in sine in dreptul nostru. Se poate presupune ca notarul face o verificare a legalitatii actului notarial, inclusiv sub raportul clauzelor abuzive. Este cert, insa, ca banca nu numai ca nu se preocupa sa nu aiba clauze abuzive in contract. Dimpotriva, banca se preocupa sa includa in contract clauze abuzive, eventual, insidioase, inelatoare, tocmai pentru a-si asigura un profit consistent. De aceea, speta enuntata nu ar trebui extinsa, *tale quale*, la contractele de credit. Oricum, solutia enuntata este destul de putin compatibila cu principiul efectivitatii.

⁷Soluția verificării *ex officio* a clauzelor abuzive este, din pacate, un paliativ și o manifestare a ipocriziei, intrucat intervine *post factum*. Analiza ulterioara a clauzelor abuzive ar putea deveni inutila, intrucat executarea silita poate avea efecte ireversibile.

Nu este necesar ca instanțele naționale să solicite sau să aștepte anularea unei astfel de norme interne prin mijloace legislative sau constituționale. În cazul în care dreptul intern, incluzând normele de procedură, nu poate fi interpretat în conformitate cu dreptul UE, instanțele naționale trebuie să înlăture aceste norme de la aplicare și să se bazeze, în formularea soluției, direct pe Dreptul Uniunii Europene.

Inițiator

Daniel Cătălin ZAMFIR

Senator ALDE

**Lege privind protecția consumatorilor contra executărilor silite
abuzive sau intempestive**

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
1.	Pede Iedu Garmui	PSD	
2.	Dumica Horiu	PSD	
3.	Circumari H.	PSD	
4.	Rotaru Iuliu	PSD	
5.	CANDU Ion	PSD	
6.	AREAN EMILIA	PSD	
7.	Iordache Virgiu	PSD	
8.	MIHU STEFAN	PSD	
9.	PLATEI BOBANA	PSD	
10.	NITA ILIE	PSD	
11.	IRIZA SCARLAT	PSD	
12.	SILISTRU ADRIANA	PSD	
13.	BREAZ DANIEL	PSD	
14.	FEDEROVICI DOINA	PSD	
15.	Lupe Victor	PSD	
16.	MARILU LIVIU	PSD	
17.	GIOANEA EUGEN	PSD	
18.	DIACONU ADRIANA	PSD	
19.	SAVIN EMANUEL	PSD	
20.	Oprea Stefan Rodu	PSD	

**Lege privind protecția consumatorilor contra executărilor silite
abuzive sau intempestive**

21.	BODOG FIORINA	PSD	
22.	Carolea Felix	PSD	
23.	TRUFAN LUCIAN	PSD	
24.	DEHES IOHAN	PSD	
25.	SBARNEA LILIANA	PSD	
26.	CHISALITA IOHAN	PSD	
27.	Ecaterina Andronescu	PSD	
28.	POP LIVIU MARIAN	PSD	
29.	Pop George	PSD	
30.	Popoviciu	PSD	
31.	TANESCU DORU-ADRIAN	PSD	
32.	PAJURCA ROXANA	PSD	
33.	SALAGE GIORGE	PSD	
34.	SKARANDACHE MIHAIL	PSD	
35.	Sapora Florin	PSD	
36.	MARLOIU DAN	PSD	
37.	Bodolov. Helen Pop	PSD	
38.	CRETU GABRIELA	PSD	
39.	BUTUNOI DANIEL	PSD	
40.	CATALIN RAONLESCU	PSD	
41.			

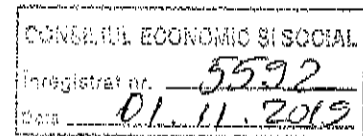
**Lege privind protecția consumatorilor contra executărilor silite
abuzive sau intempestive**

42.			
43.			
44.			
45.			
46.			
47.			
48.			
49.			
50.			
51.			
52.			
53.			
54.			
55.			
56.			
57.			
58.			
59.			
60.			
61.			
62.			

**Lege privind protecția consumatorilor contra executărilor silite
abuzive sau intempestive**

Nr. Crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
63			
64			
65			
66			
67			
68			
69			
70			
71			
72			
73			
74			
75			
76			
77			
78			
79			
80			
81			
82			
83			
84			
85			
86			
87			
88			
89			
90			

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

privind protecția consumatorilor față de executările silite abuzive sau intempestive

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Art. 1. (1) Obiectul prezentei legi îl reprezintă limitarea caracterului executoriu în sine al contractelor și actelor juridice utilizate de comercianți pentru declanșarea și derularea executării silite, în scopul protejării consumatorilor împotriva unor demersuri abuzive și intempestive ale creditorilor.

(2) Protecția locuinței familiei debitorului, astfel cum aceasta este definită de art. 321 Cciv, este un obiectiv prioritar al prezentei legi, fiind o expresie a obligației Statului român de a ocroti familia.

(3) Prezenta lege se aplică raporturilor juridice dintre consumatori și comercianții care beneficiază de caracterul de titlu executoriu în sine al contractelor sau al actelor juridice pe care le utilizează în activitatea lor curentă, incluzând, dar fără a se limita la instituțiile de credit, instituțiile financiare ne-bancare, societățile de leasing, furnizorii de servicii de utilitate publică și colectorii de creanțe.

Art. 2. (1) Este *abuzivă* executarea silită care este demarată sau se derulează cu rea-credința, în scopuri care contravin legilor interesând ordinea publică și bunele moravuri sau în interesul de a determina consumatorul să își asume sau să efectueze plăți ruinatoare în favoarea creditorului, vădit disproporționate față de cuantumul inițial al creanței.

(2) Sunt *intempestive* executările silite demarate prematur sau în contradicție cu dispozițiile art. 629 alin.1 din Codul procedură civilă, în condițiile în care există alte instrumente juridice sau faptice pentru realizarea creanței.

(3) Executarea silită a bunurilor sau a veniturilor debitorului care are calitatea de consumator este subsidiară în raport de revizuirea convențională sau de adaptarea judiciară a contractului, în vederea reducerii poverii datoriei și a sustenabilității pe termen mediu și lung a eforturilor debitorului de a achita creanța, în rate sau integral.

(4) În cazul finalizării unei executări silite cu evacuarea debitorului din locuința familiei, acesta va avea dreptul de a nu părăsi locuința familiei timp de un an de la finalizarea procedurii de evacuare, drept pe care debitorul îl va putea exercita în vederea obținerii de către debitor a unei alte locuințe, în condiții decente pentru el și familia sa.

Art. 3. (1) În raporturile juridice în care consumatorii au calitatea de debitori, dispozițiile legale care conferă contractului sau altui act juridic în care este parte caracter de titlu executoriu contra consumatorului nu se aplică.

(2) Dispozițiile aliniatului precedent se referă, în special, la prevederile:

a) art. 120 din Ordonanța de urgență nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului;

b) art. 8 și art. 8¹ din Ordonanța nr. 51/1997 privind operațiunile de leasing și societățile de leasing;

c) art.42 alin.6¹ din Legea nr.51/2006 privind utilitățile publice;

d) art.61 și art. 100 din Legea nr. 58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin;

e) art. 53 din Legea nr. 59/1934 asupra cecului;

f) art. 638 alin.1 pct.2-4, art. 639 – 640 din Codul de procedură civilă;

g) art. 1798, art. 2157 și art. 2165 din Codul civil;

h) art. 101 din Legea nr. 36/1995 privind activitatea notarială.

Art. 4. (1) În procedura încuviințării executării silite a contractelor sau a actelor juridice care au caracter executoriu în sine, prevăzută de art. 666 din Codul de procedură civilă, dacă debitorul ce urmează a fi supus unei executări silite are calitatea de consumator, citarea acestuia este obligatorie.

(2) Consumatorul poate să ceară, iar instanța este obligată să analizeze chiar și din oficiu caracterul abuziv al clauzelor contractului sau actului juridic care are caracter titlu executoriu în sine.

(3) În cazul în care s-a încuviințat executarea, consumatorul poate formula apel împotriva hotărârii de încuviințare a executării. Apelul este suspensiv de executare. Dispozițiile alin. (2) se aplică în mod corespunzător.

Art. 5. (1) În cazul în care se formulează contestație la executare, indiferent de dispozițiile art. 713 din Codul de procedură civilă, consumatorul poate să invoce, iar instanța este obligată să ia în discuție chiar și din oficiu, clauzele abuzive inserate în contractul sau actul juridic care are în sine caracter executoriu și pe care se întemeiază executarea silită contestată.

(2) Nulitatea titlului executoriu constând într-un contract sau act juridic căruia legea îi conferă caracter de titlu executoriu în sine va putea fi invocate și prin acțiune separată, în condițiile legii.

(3) Până la soluționarea contestației la executare sau a acțiunii separate care tinde la nulitatea titlului executoriu, instanța sesizată cu contestația sau, după caz, cu acțiunea de drept comun, va

dispune, la cererea consumatorului, suspendarea provizorie a efectelor contractului sau ale actului juridic care are efect de titlu executoriu în sine, până la soluționarea definitivă a contestației sau a acțiunii de drept comun. Consumatorul este scutit de cauțiune. Dispozițiile art. 200 din Codul de procedură civilă nu sunt aplicabile.

Art. 7. În sensul prezentei legi, are calitatea de consumator și codebitorul, precum și fideiursorul care nu are calitatea de asociat, acționar semnificativ, administrator, director sau membru al organelor de conducere la debitorul principal – persoană juridică. Sunt asimilați fideiursorului și girantul și avalistul unei cambii sau al unui bilet la ordin care garantează prin semnatura pe cambie sau pe biletul la ordin o creanță care intră sub incidența prezentei legi.

Art. 8. Prezenta lege este aplicabilă și procedurilor de executare silită aflate în curs de derulare, cu excepția art. 3 și a art. 3 alin. 1, care se aplică numai procedurilor de executare pornite după data intrării în vigoare a prezentei legi.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României cu respectarea prevederilor art. 75 și art. 76 din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE

PREȘEDINTELE

CAMEREI DEPUTAȚILOR

SENATULUI